

3

Biografia de Sant Francesc Coll

Infantesa i formació

Francesc Coll va néixer a Gombrèn, poblet de la comarca del Ripollès pertanyent al bisbat de Vic. Fill de Pere Coll, cardador de llana, i de Magdalena Guitart.

Francesc quedà orfe de pare quan encara no tenia quatre anys. En fer-ne deu, la seva mare l'encaminà al seminari de Vic. L'Estat reconeixia oficialment els estudis que s'hi feien. Com la majoria dels nens que no podien pagar una pensió, Francesc estigué en una masia, Puigseslloses, a canvi de donar instrucció als nens de la casa.

Sentia una clara inclinació al sacerdoci, i al llarg dels cinc anys d'estudis humanístics i el trienni filosòfic va anar precisant la seva vocació.

Cap al 1827 ell mateix ens conta que, passant per la rambla de Santa Teresa, un desconegut li va dir: «Tu, Coll, t'has de fer dominic». D'aleshores ençà no es pogué treure del cap aquest pensament que medità durant uns anys.

El 1830 i coincidint amb el final de la filosofia, Francesc demanava l'ingrés al convent de Sant Domènec de Vic, però l'encaminaren al convent de Girona, on fou rebut. Durant el curs 1830-1831, va fer el noviciat i després es dedicà a l'estudi de la teologia fonamental. Seguí els estudis fins a acabar el curs 1834-1835.

Frare exclaustrat

El 1835 va tenir lloc a Espanya l'exclaustració general imposada per les lleis civils.

Francesc, que ja havia estat ordenat diaca, pogué sortir pacíficament del convent la nit del 7 d'agost. Tots esperaven que hi podrien tornar aviat, però el curs dels fets demostrava que l'exclaustració duraria molt de temps.

Tot i no poder tornar mai al convent, Francesc lluità per mantenir amb totes les forces el seu compromís de fidelitat a la vocació religiosa dominicana.

El curs 1835-1836 acabà els estudis de teologia al seminari de Vic. I el 1836 era ordenat prevere a Solsona.

Va passar un temps acollit a l'hospitalitat de la família de Puigseslloses, on s'havia trobat com a casa des dels primers anys de seminarista.

Ajudava el rector de Folgueroles i el diumenge celebrava a l'ermita de Sant Jordi, però volia treballar amb més compromís. Com que la llei d'exclaustració s'allargava, tractà amb el vicari provincial dels dominics sobre el camí que havia de seguir. Vers l'any 1839 es va oferir al bisbe de Vic i fou enviat com a coadjutor a Artés i, uns quants mesos més tard, a Moià, al Bages.

En el ministeri parroquial

A la parròquia de Moià esmerçà tota la seva intel·ligència, bondat i zel apostòlic. El poble estava dividit per odis i desitjos de venjança pels assalts i les morts causades per l'exèrcit carlí. En aquelles circumstàncies tan tristes, a Francesc Coll, de vint-i-set anys, li corresponia procurar una harmonia entre els feligresos que només podia néixer del perdó cristià. La seva influència va ser tan gran que li deien «àngel de pau». Molts testimonis afirmaven que gràcies a ell no hi hagué venjances personals al poble.

S'anava obrint a una acció apostòlica cada vegada més àmplia, donà exercicis i missions a diversos llocs. Recorria pobles i ciutats com un autèntic missioner apostòlic, amb el desig d'imitar Jesucrist i sant Domènec.

Missioner popular

El P. Coll mostrà una gran atracció per la predicació ja des de petit. Al convent de Girona no van passar desapercebuts els seus dots de predicador. Realment, tenia grans qualitats per a la predicació. Era robust, tenia una veu potent que modulava amb facilitat, sabia connectar amb l'auditori, exposant la doctrina amb profusió d'exemples i comparacions. Animat d'un gran zel apostòlic, era un teòleg contemplatiu, que revitalitzava constantment la seva tasca a les fonts de la vida cristiana.

Pregava llargues hores, estudiava, complint fidelment les constitucions dominicanes, escrivia esquemes de sermons i llibres. Pot ser considerat el gran apòstol del rosari en la Catalunya del segle XIX.

En les seves missions aplicava la senzillesa i la dolçor, passava llargues estones administrant el sagrament de la penitència, visitava malalts i presos. No acceptava cap mena de retribució econòmica per la seva tasca, només un aliment pobre per a viure amb sobrietat. Missionà formant equip amb diversos preveres, que l'estimaven per la seva ciència, el seu zel i el tracte amable. El bisbe d'Urgell, Mons. Guardiola, deia d'ell: «El que fa vertaders prodigis és el bon P. Coll, i no sé com compondre'm amb els que me'l demanen. Un dia fa un llarg novenari a Castellbò, i fins de deu hores acudeix la gent a sentir-lo i fan la seva confessió general. Els pobles, veritablement, tenen fam de la divina Paraula, i quan troben algú que els parli al cor, es rendeixen i canvien de vida. Déu ens doni molts homes apostòlics com el P. Coll, i Déu ens tornarà a la pau, que tant necessitem».

Fundador de les dominiques de l'Anunciata

El P. Coll, en contacte amb la gent del seu temps, va palpar la necessitat de l'ensenyament com una de les tasques més urgents de l'època. Ell mateix ho deia al vicari de l'orde de Predicadors:

«Havent-me dedicat molts anys a la predicació, com a missioner apostòlic i dominic exclaustrat, fent missions i novenaris pel Principat de Catalunya, vaig observar que una de les causes principals de la desmoralització dels pobles era la ignorància de la dona i la manca d'ensenyança religiosa. Això m'obligà a pensar com podia jo cooperar a la salvació de tantes ànimes que es perdien per aquesta causa, i Déu nostre Senyor em donà a entendre que un dels mitjans més a propòsit seria la fundació d'una congregació o institut de germanes terciàries dominiques, que tingués per ofici l'ensenyament de les nenes als pobles i ciutats» (Carta al P. José M. Sanvito, 1873).

Els moments no eren gaire propicis perquè la vida religiosa pogués desplegar-se amb normalitat. Els frares seguien sense poder viure en comunitat ni portar l'hàbit religiós. El P. Coll madurà llargament el seu propòsit, valent-se de la pregària i de la consulta als superiors i persones de confiança. Quan tingué la certesa que era una obra volguda per Déu, res no li va impedir de tirar-la endavant, tot i les moltes contrarietats i proves que trobà. Estava segur que Déu ajudava el projecte.

A l'agost de 1856 aplegà un grup de noies, desitjoses de consagrar-se a Déu i als altres en el ministeri de l'ensenyança. La majoria eren pobres i tenien dificultats econòmiques per a ingressar en altres congregacions.

El grup de set noies reunides al Call Nou de Vic seria la primera pedra de la congregació de dominiques de l'Anunciata.

Ben aviat es van anar estenent per tot Catalunya, obtingueren títols de magisteri i guanyaren moltes places de mestra per oposició.

El P. Coll estava fermament convençut que es tractava d'una obra de Déu, especialment emparada per la Mare de Déu del Roser i oferta al món pels mèrits de sant Domènec. Avui continua fent camí, estesa per tot el món, tal com somiava el seu fundador.

Vers la Casa del Pare

El P. Francesc Coll va ser fidel a la seva tasca de la predicació itinerant mentre les forces li ho permetien. El 2 de desembre de 1869, uns dies abans d'inaugurar-se el concili Vaticà I, predicava una novena a Sallent i, un atac d'apoplexia el deixà totalment cec, però no es va ensorrar; tot i no veure-hi, continuà el novenari fins a l'últim dia. Uns mesos més tard recuperà una mica de vista i seguí predicant. La malaltia el rendia del tot el febrer de 1872. Tres anys més tard, el 2 d'abril de 1875, entregava l'ànima a Déu.

«La seva vida fou una vida perfecta, adornada de zel, incansable en els gairebé trenta anys que va recórrer Catalunya missionant i que feren el seu nom popular i venerat. Humil per naixement i no menys per elecció, es veia en ell la despreocupació pels aplaudiments, i la seva veu retronant com una trompeta evangèlica a les esglésies rurals i a les basíliques, va sonar sempre amb tota senzillesa, tan característica en ell». «El santíssim rosari, cosa que equival a dir les lloances a Maria, fou el seu tema inesgotable» (P. Francesc Enrich, O.P.).

Com el seu contemporani el P. Lacordaire, obrà convençut que els temps més durs són els més propicis per a la sembra.

Fou beatificat el dia 29 d'abril de 1979, pel papa Joan Pau II.

P. Vito T. Gómez

18-V-181	Neix a Gombrèn (Girona)
19-V-1812	És batejat a l'església de Gombrèn
1-IV-1816	Mor el seu pare
17-VIII-1818	És confirmat a Ripoll
1822-1830	Estudia llatí i filosofia a Vic
1830	Fa el noviciat de dominic a Girona
1831	Professió religiosa
1831-1835	Estudia teologia a Girona
1833	Rep ordes menors
1835	És ordenat diaca a Barcelona
7-VIII-1835	Surt exclaustat de Girona
1836-1837	Acaba els estudis de teologia a Vic
28-V-1836	És ordenat prevere a Solsona
1839	Vicari parroquial a Artés
1839-1849	Vicari a Moià
1848	És nomenat missioner apostòlic
1850	Director del tercer orde dominicà a Catalunya
1852	Publica <i>L'Hermosa Rosa</i>
1854	Atén els malalts de còlera de Moià
1856	Fundació de les dominiques de l'Anunciata
1875	Mor el 2 d'abril a Vic
1979	El 29 d'abril és beatificat per Joan Pau II
2009	L'11 d'octubre és canonitzat a Roma pel Papa Benet XVI

